

вързъ удобно приютилитъ се въ Англия лицемѣрия и условности. Съ спокойно презрение чушна настрана усмихнатото самодоволство на англичанитѣ. А надъ цѣлия свѣтъ като буренъ и грамаденъ потокъ отъ висока планина забуча невъображаемата сила на неговата речъ. Стиховетъ му наежваха като бойна тржба. Внезапността му зашемени свѣта. Самъ той казва въ своитѣ обяснения къмъ „Чайлдъ Херолъ“, че на другия день следъ излизането на втората пѣсенъ билъ се събудилъ най-знаменитъ поетъ на свѣта, нападали го мнозина, но всички се тълпѣли около книжарницитѣ, дето се предполагало да има останалъ още нѣкой екземпляръ отъ неговата книга. И най-нежнитѣ му пѣсни бѣха само зовъ за борба въ най-възвишена смисълъ на думата. Всѣка негова работа искаше нѣщо — или да даде или да грабне. Не бѣ само за сладката приказка. За евреитѣ бѣ грѣхъ да се говори добре, или да се каже нѣщо хубаво, защото тѣ разпнали Христа едно време. Ето го Байронъ каза, че тъкмо на еврейството може да се благодари и за християнството, което е само една секта отъ еврейската религия, че самъ Исусъ е евреинъ. И после създаде едни отъ най-нѣжнитѣ, най-топлитѣ, най-грациознитѣ лирики въ историята на свѣтовната литература — Еврейскитѣ мелодии. . .

И Байронъ, като своя кристално чистъ и младъ приятель, Шели, който зарадъ чистотата си, бѣ изгоненъ отъ пуританска Англия потъналъ въ морето предъ очитѣ на лорда, и Байронъ проклѣ това мизерно тогавашно общество, щомъ като то искаше да обърне земята на пъкълъ, за да спечели небето (*in hope to merit Heaven by making earth a Hell*, — Childe Harold, I.20).

Но въпрѣки всички тия тържества на поезията, въпрѣки гигантската сѣнка на единъ Шекспиръ, взаимноосигуровкитѣ на членоветѣ на обществото, въ което дееше Байронъ, бѣха тѣй крепки, поради общия интересъ, щото всички се опълчиха противъ него. „Намъ е добре така, не ни трѣбва другъ редъ, ни други мисли“.

И много добре е резюмирана цѣлата ми статия за Байрона въ 113 станца отъ III пѣсенъ на „Чайлдъ Харолдъ“:

„Не обичахъ азъ свѣта, нито свѣтътъ мене; азъ не ласкахъ неговия гнилъ дѣхъ, нито пъкъ свихъ послушно колѣно предъ неговитѣ идоли. Не сгърчихъ лице за усмивка, не крещяхъ въ възторга на едно ехо. Въ тълпата — тѣ не могатъ да ме посочатъ менъ като единъ отъ тѣхъ. Азъ бѣхъ между тѣхъ, но не отъ тѣхъ. Бѣхъ въ единъ плащъ отъ мисли, които не бѣха тѣхни мисли, но можеха да бждатъ, ако азъ не бѣхъ сдържалъ духа си, който по този начинъ биде обузданъ“.

И се започнаха най-циничнитѣ атаки. Байронъ се нахокваше като приятель на чужденцитѣ, близо до измѣнникъ. Насѣскваха народа противъ него, задето не хвалѣлъ и не обичалъ своето си; задето казвалъ, че нѣкъде другаде имало нѣкои по-добри работи въ нѣкои области, задето се чувствувалъ по нѣкой пжтъ унизенъ като англичанинъ, като виждалъ, какъ тоя великъ народъ и тая велика империя се увелича като стадо отъ тартюфството на шарлатанитѣ — и въ изкуствата, и въ живота. Почнаха да разкриватъ и неговитѣ интимни истории и авантюри. А тѣ бѣха много повече отъ Бърнсовитѣ. Съзнаваха тѣ: въ